

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2021 ජනවාරි

යෝජිත උත්තර

(303) මූල්‍ය පාලනයන් සහ විගණනය (FCA)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පූජ්‍ය මුරුත්තේට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
අදියර III විභාගය - 2021 ජනවාරි
(303) මූල්‍ය පාලනයන් සහ විගණනය
යෝජිත උත්තර

(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

1 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 01 - ව්‍යාපාරික පරිසරය සහ පාලන ආකෘතිමය රාමුව

Covid 19 හේතුවෙන් ඇතිවූ පහත වෙනස්වීම් බාහිර පරිසර සාධක සමග සම්බන්ධ කිරීම	බාහිර පාරිසරික සාධක බලවේගයන්
ණය සේවා මත "තාවකාලිකව අත්හිටුවීමේ" රජයේ ප්‍රතිපත්තිය	දේශපාලන පරිසරය
සරල බදු ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය	දේශපාලන පරිසරය
පොලී අනුපාත අඩු කිරීම	ආර්ථික පරිසරය
භෞතික රැස්වීම් වෙනුවට අන්තර්ජාලය හරහා රැස්වීම් පැවැත්වීම	තාක්ෂණික පරිසරය
සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් නීති හා විධිවිධාන හඳුන්වා දීම	තෛතික පරිසරය

(ලකුණු 05)

2 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 02 - අවදානම් කළමනාකරණ ආකෘතිමය රාමුව

(a) අවදානම් වැළැක්වීම

අවදානම් වැළැක්වීම යනු සංවිධානයේ වත්කම් වලට සාමාන්‍යමය බලපෑම් ඇතිවිය හැකි උපද්‍රවයන්, ක්‍රියාකාරකම් වලින් ඉවත්වීමයි. කෙසේ වෙතත් අවදානම් කළමනාකරණයේ අරමුණ වනුයේ එවැනි තර්ජනාත්මක සිදුවීම් මඟින් ඇතිවන අලාභයන් සහ මූල්‍ය ප්‍රතිවිපාක පාලනය කිරීමයි. අවදානම් වළක්වා ගැනීම මඟින් සිදුවීම් සම්පූර්ණයෙන්ම සම්මුතියෙන් වළක්වා ගැනීමට උත්සාහ කරයි.

උදාහරණ : අලාභ ලබන ව්‍යාපාර ඒකක වසා දැමීම.

(ලකුණු 03)

(b) අවදානම් අඩු කිරීම සඳහා භාවිතා කරන උපක්‍රම

1. මෙහෙයුම් විවිධාංගීකරණය
2. අවදානම් බෙදාගැනීම
3. ව්‍යාපාර ආපදා සැලසුම්
4. මෙහෙයුම් අවදානම් සඳහා අභ්‍යන්තර පාලනයන්

(ලකුණු 02)
 (මුළු ලකුණු 05)

3 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 04 - සහතිකවීමේ කාර්යභාර හා සම්බන්ධිත සේවා

(a) අවදානම් වැළැක්වීම

- සදාචාරාත්මක හා තත්ත්ව පාලන අවශ්‍යතා
- කාර්යභාරය භාර ගැනීම සහ අඛණ්ඩතාවය
- කාර්යභාරය සැලසුම් කිරීම සහ ඉටු කිරීම.
- විෂය කරුණු වල යෝග්‍යතාවය තක්සේරු කිරීම.
- නිර්ණායකවල යෝග්‍යතාවය තක්සේරු කිරීම.
- ප්‍රමාණාත්මකභාවය සහ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ අවදානම.
- සාක්ෂි ලබා ගැනීම.
- ලේඛණගතකරණය
- සහතිකවීමේ වාර්තාව සකස් කිරීම

(ලකුණු 03)

(b) සහතික වීමේ කාර්යභාරයක මූලිකාංග

- පාර්ශවයන් තුනක සම්බන්ධතාවය
- විෂය කාරණය
- සුදුසු නිර්ණායක
- සාක්ෂි
- සහතිකවීමේ වාර්තාව

**(ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)**

4 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 09 – මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයක් සඳහා විගණන තත්ත්ව පාලන අවශ්‍යතා

(a) තනි කාර්යභාරයක තත්ත්ව පාලනයේදී සලකා බැලිය යුතු ප්‍රතිපත්ති

- 1 කාර්යභාර කාර්යසාධනයේ ගුණාත්මකභාවයේ සංගතතාව
- 2 අධීක්ෂණය
- 3 සමාලෝචනය

(ලකුණු 02)

(b) සේවාදායකයාගේ අවංකභාවය සම්බන්ධයෙන් තත්ත්ව පාලන පද්ධතියක ඇතුළත් කළ යුතු කරුණු

- 1 සේවාදායකයාගේ ප්‍රධාන අයිතිකරුවන් ප්‍රධාන කළමනාකරණය සහ එහි පාලනය පිළිබඳ වගකීම දරන අයගේ අන්‍යතාවය සහ ව්‍යාපාරික කීර්තිය.
- 2 සේවාදායකයාගේ ව්‍යාපාර පරිචය ඇතුළුව මෙහෙයුම් වල ස්වභාවය.
- 3 ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් ආක්‍රමණශීලී ලෙස අර්ථ නිරූපණය කිරීම සහ අභ්‍යන්තර

පාලන පරිසරය වැනි කාරණා සම්බන්ධයෙන් සේවාදායකයාගේ ප්‍රධාන හිමිකරුවන්, ප්‍රධාන කළමනාකරණය සහ එහි පාලනය පිළිබඳ වගකීම භාරව සිටින අයගේ ආකල්පය පිළිබඳ තොරතුරු.

- 4 ආයතනයේ ගාස්තු හැකි තරම් අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීම පිළිබඳව සේවාදායකයා ආක්‍රමණශීලී ලෙස සැලකිලිමත් වන්නේද? යන්න.
- 5 වැඩ පිළිබඳව විෂය පථයේ නුසුදුසු සීමාවක් පිළිබඳ ඇඟවීම් තිබේද යන වග.
- 6 සේවාදායකයා මුදල් විශුද්ධීකරණය හෝ වෙනත් සාපරාධී ක්‍රියාකාරකම්වලට සම්බන්ධ විය හැකි බවට ඇඟවුම්.
- 7 යෝජිත ආයතනය පත් කිරීම සහ පෙර ආයතනය නැවත පත් නොකිරීම සඳහා හේ
- 8 අදාළ පාර්ශවයන්ගේ අනන්‍යතාවය සහ ව්‍යාපාරික කීර්තිය.

(ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

5 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 07 - විගණන වාර්තාකරණය

(a)

1. 2020 මාර්තු 31 දින සිට ගොඩනැගිල්ල භාවිතයට ගෙන ඇත. LKAS 16 ට අනුව ගොඩනැගිල්ලේ පිරිවැය ප්‍රාග්ධන නොනිමි වැඩ ගිණුමේ සිට ගොඩනැගිලි ගිණුමට මාරු කළ යුතුය. 2020 මාර්තු 31 දිනට දේ. පි. උ. යටතේ ගොඩනැගිලිවල රු මිලියන 1.5 ක් පෙන්විය යුතුය.
තවද, LKAS 16 ට අනුව වත්කම් භාවිතය සඳහා සූදානම් වන විට එකී ගොඩනැගිල්ලේ ක්ෂය කිරීම ආරම්භ කළ යුතුය. ඒ අනුව මාර්තු මාසයට අදාළ වන ක්ෂය රු 125000 ක් 2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වියදමක් ලෙස ගිණුම්ගත කළ යුතුය. ක්ෂය අගය වන රු 125000 ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශන සීමාව වන රු 500000 ට වඩා අඩු නිසා මෙය විගණකගේ වාර්තාවට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති නොකරයි.
2. LKAS 2 ට අනුව, තොගය පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය යන දෙකෙන් අඩු අගයට අගය කළ යුතුය. එබැවින්, රු. මිලියන 5 , ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශන සීමාව ඉක්මවන බැවින් තොගයට ගැලපිය යුතුය. ඒ අනුව මෙය 2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වන මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා ගැලපුම් කළ යුතුය.
3. සියලුම වැරදි අගයන්ගේ එකතුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ප්‍රමාණාත්මක වන බැවින් ඒවා නිවැරදි කිරීමට කළමනාකාරිත්වය අකමැති නම් විගණකවරයා විසින් තම මතය විකරණය කළයුතුය.

(ලකුණු 07)

(b)

1. මාතෘකාව
2. ලිපි හිමියා
3. විගණකගේ මතය සඳහා පදනම
4. අඛණ්ඩ පැවැත්ම
5. ප්‍රධාන විගණන කරුණු
6. අනෙකුත් තොරතුරු
7. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධව කළමනාකරණයේ වගකීම
8. මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම
9. වෙනත් වාර්තාකරණ වගකීම්
10. විගණනය භාරගත් හවුල්කරුගේ, වරලත් ගණකාධිකාරීන්ගේ ආයතනයේ සාමාජික අංකය විගණකගේ අත්සන
11. විගණකවරයාගේ ලිපිනය
12. විගණන වාර්තාවේ දිනය

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

6 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(A)

පරිච්ඡේදය 04 - සහතිකවීමේ කාර්යභාරය හා සම්බන්ධිත සේවා

විගණනය භාර ගැනීම පිළිබඳ තීරණයක් ගැනීමට පෙර සලකා බැලිය යුතු කරුණු

1. යෝජිත විගණක විසින් විගණන සේවයේ යෙදීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හා ඉල්ලා අස්වීමට හේතු පූර්ව විගණකගෙන් විමසා බැලිය යුතුය. මෙය YP කළමනාකරණය සමග ඇති වූ ආරවුලක් නිසාද නැතහොත් ආචාරධර්මවල ගැටළුවක් නිසාද යන්න විමසා බැලිය යුතුය.
2. YP කළමනාකරණයේ අවංකභාවය - සමාගමට එරෙහිව ඇති නඩුව පිළිබඳව අනාවරණය කිරීමට කළමනාකරණයට අවශ්‍ය නොවන්නේ මන්ද යන්න සොයා බැලිය යුතුය. විගණකට සේවා සැපයිය යුත්තේ අවංක භාවයක් නොමැති සේවාදායකයෙකු සමඟද යන්න සොයා බැලිය යුතුය.
3. විගණක විසින් නඩුවේ තත්වය සහ ඒ පිළිබඳ තොරතුරු විමසා බැලිය යුතුය.
4. විගණක වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ඇත්තේ කෙටි කාලසීමාවකි. කළමනාකරණය විසින් සඳහන් කරන එම දිනය සඳහා සැබෑ අවශ්‍යතාවයක් තිබේද යන්න සොයා බැලිය යුතුය.
5. මෙම කාල පරිච්ඡේදය වැඩි අධික හා දැනට සිටින හවුල්කරුවන් විසින් කරගෙන යනු ලබන වෙනත් සේවාවන් රාශියක් පවතින නිසා සම්පත් සීමිත වන අතර YP හි අපේක්ෂිත සේවාව සැපයීමට විගණකවරයාට හැකියාවක් පවතීද යන්න සලකා බැලිය යුතුය. හවුල්කරුවන් දෙදෙනෙක් හා ඡේෂ්ඨයන් විදේශීය ශාඛාවකට අනුයුක්ත කර ඇති බැවින් අවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය හා මේ සඳහා කැප කළ හැකි කාලය තක්සේරු කර බැලීම වැදගත් වේ.
6. මෙම විගණන සේවා ගිවිසුමට එළඹීමට ප්‍රථම, එවැනි ගිවිසුමකට එළඹීමෙන් මූලික ප්‍රතිපත්තිවලට කිසියම් තර්ජනයක් සිදුවේ ද යන්න තීරණය කළ යුතුය.

(ලකුණු 06)

(B)

පරිච්ඡේදය 08 - ආචාරධර්ම අවශ්‍යතා

ස්වාධීනත්වයට තර්ජනයක් විය හැකි තත්වයන්

1. මූල්‍යමය ඇල්ම
2. ණය හා ඇප සහතික
3. ව්‍යාපාරික සබඳතා
4. පවුල හා පුද්ගලික සබඳතා
5. විගණන සේවාදායකයා සමඟ රැකියාවක් කිරීම

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

7 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 06 - විගණන සාක්ෂි

(A)

(a) බාහිර තහවුරු කිරීම් ක්‍රියාවලියේ දුර්වලතා

පහත සඳහන් කර ඇති හේතු නිසා විගණකට අදාළ පාර්ශවයෙන් සාමාන්‍යමත තහවුරු කිරීමේ ඉල්ලීම අනුගමනය කළ නොහැක.

1. විශාල වටිනාකම් සහිත ණය ගැතියන් කුඩා ප්‍රමාණයක් සිටින බැවින් විගණකවරයාට ධනාත්මක තහවුරු කිරීමේ ක්‍රමයක් අනුගමනය කළ හැකිව තිබුණි.
2. වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ වල පැවැත්ම මත පවතින ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනවල අවදානම ඉතා ඉහළය. එබැවින් විගණක විසින් ධනාත්මක තහවුරු කිරීම අනුගමනය කිරීම වැදගත් වේ.
3. වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ වල පැවැත්ම පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඇති එකම සාර්ථක විගණන ක්‍රියා පටිපාටිය වන්නේ වැඩිදුර විගණන ක්‍රියා පටිපාටි (substantive audit procedure) ක්‍රියාවලියයි.
4. නම් කරන ලද ගනුදෙනුකරුවකුගෙන් ශේෂය තහවුරු කිරීම සඳහා ලිපියක් නොයවන ලෙස ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා විගණකගෙන් ඉල්ලා ඇත.

(ලකුණු 04)

(b)

1. ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හේතු විමසා ඒවායේ වලංගු භාවය සහ සාධාරණත්වය පිළිබඳ විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම
2. වංචාව හේතුවෙන් වැරදි අර්ථකථනය කිරීමේ අවදානම ඇතුළුව ප්‍රමාණාත්මක වැරදි අර්ථ දැක්වීමේ අදාළ අවදානම් තක්සේරු කිරීම සහ වෙනත් විගණන ක්‍රියා පටිපාටිවල ස්වභාවය, කාලය සහ ප්‍රමාණය පිළිබඳව කළමනාකරණය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ඇගයීමට ලක් කිරීම.
3. අදාළ සහ විශ්වාසදායක විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇති විකල්ප විගණන ක්‍රියා පටිපාටි සිදු කිරීම,

(ලකුණු 02)

(B) කළමනාකාරිත්වයෙන් හා පාලනය පිළිබඳ වගකිවයුතු පුද්ගලයන්ගෙන් විගණක විසින් සිදුකළ හැකි විමසීම්

1. නව බැඳීම්, ණය ගැනීම් හෝ ඇපකරයන් ඇතුළත් කර තිබේද යන්න.
2. වත්කම් විකිණීම හෝ අත්පත් කර ගැනීම සිදුවී තිබේද නැතහොත් සැලසුම් කර තිබේද යන්න.
3. නව කොටස් හෝ ණයකර නිකුතුව වැනි ප්‍රාග්ධනයේ වැඩි වීමක් හෝ ණය උපකරණ නිකුත්කිරීම හෝ ඒකාබද්ධ කිරීම හෝ ඇවර කිරීම සඳහා ගිවිසුමක් පිළියෙල කර තිබේද නැතහොත් සැලසුම් කර තිබේද යන්න.
4. කිසියම් වත්කමක් රජය විසින් පවරාගෙන හෝ විනාශ කර තිබේද, උදාහරණයක් ලෙස ගින්නෙන් හෝ ගංවතුරෙන් අවිනිශ්චිතතාවයන් සම්බන්ධයෙන් කිසියම් වර්ධනයක් සිදුවී තිබේද යන්න.
5. කිසියම් අසාමාන්‍ය ගිණුම්කරණ ගැලපීම් කර තිබේද යන්න.

6. මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල භාවිතා වන ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වල යෝග්‍යතාවය ප්‍රශ්න කරනු ලබන කිසියම් සිදුවීමක් සිදුවී හෝ සිදුවීමට ඉඩ තිබේද යන්න, උදාහරණයක් ලෙස, එවැනි සිදුවීම් අඛණ්ඩභාවය නම් උපකල්පනයේ වලංගුභාවය ප්‍රශ්න කරයි.
7. ඇස්තමේන්තු හෝ ප්‍රතිපාදන මැනීමට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සිදුවීම් සිදුවී තිබේද යන්න.
8. වත්කම් නැවත අයකර ගැනීමේ හැකියාව හා සම්බන්ධ කිසියම් සිදුවීමක් සිදුවී තිබේද යන්න.
9. මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දිනට පසුව පවත්වනු ලැබූ ආයතනයේ හිමිකරුවන්, කළමනාකරණය සහ පාලනය පිළිබඳ වගකිව යුතු පාර්ශ්වයේ රැස්වීම්වල රැස්වීම් වාර්තා කියවීම සහ රැස්වීම් වාර්තා තවමත් ලබා ගත නොහැකි එවැනි රැස්වීම්වලදී සාකච්ඡා කළ කරුණු පිළිබඳව විමසීම.
10. ආයතනයේ නවතම අතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශන කියවීම.
11. මූල්‍ය ප්‍රකාශන දිනයෙන් පසු කාල සීමාවන් සඳහා ආයතනයේ ආසන්නතම පවතින අයවැය, මුදල් ප්‍රවාහ පුරෝකථනයන් සහ වෙනත් අදාළ කළමනාකරණ වාර්තා කියවීම.
12. නඩු සහ හිමිකම් සම්බන්ධයෙන් ආයතනයේ නීති උපදේශකගෙන් වාචික හෝ ලිඛිත විමසීම් කිරීම.
13. වෙනත් විගණන සාක්ෂි සඳහා සහය දැක්වීමට සහ එමඟින් සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම.
14. නිශ්චිත පසුකාලීන සිදුවීම් ආවරණය වන ලිඛිත නියෝජනයන් අවශ්‍ය දැයි සලකා බැලීම.

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

8 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 - අභ්‍යන්තර පාලනයන් සහ ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලීන්

(A)

(a) සීමා සහිත Bio In One (පෞද්ගලික) සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා

1. කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂකගේ බිරිද ඉන්වොයිස් කිරීම හා ණය එකතු කිරීම ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව කටයුතු කරන අතර බලය විමධ්‍යගතවීමක් සිදු නොවේ.
2. ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමේ වාර්තා සහ උපකාරක ලේඛන නොමැති වීම.
3. ආයතනයේ සිටිනා පුද්ගලයින් අතර ගිණුම්කරණ කාර්යයන් පිළිබඳව දැනුවත්කමක් නොමැතිවීම.
4. පසුගිය වර්ෂ 3 ක කාලයක් තුළ වාර්තා පොත් හා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර නොමැත.
5. කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂක ද්‍රව්‍ය හා අනෙකුත් සැපයීම් වලට අදාළව කටයුතු කරයි.

(ලකුණු 03)

(b)

පාලනයන්	පැහැදිලි කිරීම	උදාහරණ
මෙහෙයුම් පාලනයන්	මෙහෙයුම් පාලනයන් යනු ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් වල කාර්යක්ෂමතාව හෝ ඵලදායිතාවය අහිමි වීමේ අවදානම අඩු කරන පාලනයන් ය.	අත්පොතෙහි දක්වා ඇති උපදෙස් අනුව යන්ත්‍ර සූත්‍ර නඩත්තු කිරීම.
		ගබඩා කාමරයට ප්‍රවේශ වීම පාලනය වැනි භෞතික ආරක්ෂණ ක්‍රියාත්මක කිරීම.
		කර්මාන්තශාලා පිවිසුමේ ආරක්ෂක හටයින් හෝ CCTV කැමරා ක්‍රියාත්මක කිරීම.
මූල්‍ය පාලනයන්	ගිණුම්කරණ පද්ධතිවල සහ මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ වැරදි හෝ වංචාවන්හි අවදානම අවම කිරීම සඳහා මූල්‍ය පාලනයන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.	සියලුම බිල්පත් අනුපිළිවෙලට අනුව සටහන් කළ යුතුය
		කිසිදු ගෙවීමක් ලේඛණගත කිරීම හෝ ගිණුම්ගත කිරීමට අපොහොසත් වීම වැළැක්වීම සඳහා සියලුම ගෙවීම් වවුචර අනුපිළිවෙලින් සටහන් කළ යුතුය.
		ගෙවීම් වවුචර මිලදී ගැනීමේ ඇණවුම්, භාණ්ඩ ලැබීමේ පත්‍රිකා (GRNs) සහ වෙනත් බාහිර ආධාරක ලේඛන මගින් තහවුරු විය යුතුය
		වෙක්පත් බලධාරීන් දෙදෙනෙකු විසින් අත්සන් තැබිය යුතුය.

		දෙවරක් ගෙවීම වැලැක්වීම සඳහා පද්ධති පාලනයක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
		කාර්ය මණ්ඩල ප්‍රතිපූරණයන් සඳහා ගෙවීම් කිරීමේ දී අනුමැතිය අනිවාර්ය වේ.
අනුකූලතා පාලනය	අනුකූලතා පාලනය යනු නීති හෝ රෙගුලාසි වලට අනුකූල නොවීමේ අවදානම අඩු කරන පාලනයන් ය. මෙම පාලනයන් ව්‍යාපාරික සංවිධානය ක්‍රියාත්මක වන කර්මාන්තයේ ස්වභාවය අනුව වෙනස් වේ.	සමාගමේ ආහාර නියමිත සෞඛ්‍ය රෙගුලාසි වලට අනුකූලව සකසා තිබේද යන්න නිෂ්පාදිත හා කල්ඉකුත්වීමේ දිනයන් පළාත පාලන ආයතනවල නීතිරීතිවලට අනුකූලව සිදුකර ඇත්ද යන්න පැහැදිලිව ප්‍රදර්ශනය කළ යුතුය.

(ලකුණු 06)

(c) ප්‍රධාන ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි

1. මුදල් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය
2. ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය
3. ඉන්වොයිසි ක්‍රියාවලිය
4. මූල්‍ය වාර්තා පිළියෙල කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
5. තොග කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය
6. වැටුප් ක්‍රියාවලිය
7. දේපොළ පිරිසත හා උපකරණ ක්‍රියාවලිය

(ලකුණු 04)

(d) තොරතුරු තාක්ෂණ පොදු පාලනයන් හා යෙදුම් පාලනයන්ගේ පරමාර්ථ

පොදු පාලනයන් (General Controls)

පොදු තොරතුරු තාක්ෂණ පාලනයන්හි පරමාර්ථය වන්නේ අභ්‍යන්තර පාලනයන්හි සමස්ත අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සාධාරණ මට්ටමේ සහතිකයක් ලබා දීම සඳහා පරිගණක තොරතුරු පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරකම් මත සමස්ත පාලන රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීමයි. ඒවාට ප්‍රවේශවීමේ ආරක්ෂාව, දත්ත මධ්‍යස්ථානය සහ ජාල මෙහෙයුම්, මෘදුකාංග අත්පත් කර ගැනීම, වෙනස් කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම සහ යෙදුම් පද්ධති අත්පත් කර ගැනීම, සංවර්ධනය සහ නඩත්තුව පාලනය කිරීම ඇතුළත් වේ. ඒවා සමහර විට අධීක්ෂණ, කළමනාකරණය හෝ තොරතුරු තාක්ෂණ පාලනයන් ලෙස හැඳින්වේ.

යෙදුම් පාලනය (Application Controls)

යෙදුම් පාලනයන්හි පරමාර්ථය නම්, සියළුම ගනුදෙනු අනුමත කර ඇතුළත් කර ඇති අතර ඒවා සම්පූර්ණයෙන්ම, නිවැරදිව හා කාලානුරූපව ක්‍රියාවට නංවන බවට සාධාරණ සහතිකයක් ලබා දීම සඳහා ගිණුම්කරණ යෙදුම් මත නිශ්චිත පාලන ක්‍රියා පටිපාටියක් ස්ථාපිත කිරීමයි. යෙදුම් පාලනයට දත්ත ග්‍රහණ පාලනයන්, දත්ත වලංගු කිරීමේ පාලනයන්, සැකසුම් පාලනයන්, නිමවුම් පාලනයන් සහ දෝෂ පාලනයන් ද ඇතුළත් වේ.

(ලකුණු 03)

(B)

(a) පාලනයේ විවිධ ආවේනික සීමාවන් නිසා අභ්‍යන්තර පාලනයේ අඩුපාඩු තිබිය හැක. මේවාට පහත සඳහන් දේ ඇතුළත් වේ.

- පාලනයන්හි අකාර්යක්ෂම සැලසුම,
- ප්‍රමාණවත් ලෙස සැලසුම් කර ඇති පාලනයන් අකාර්යක්ෂම ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම
- මානව දෝෂ හෝ ප්‍රමාද දෝෂ
- වංචා

එමනිසා අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් තිබීමෙන් පසුව වුවද ඉහත සාකච්ඡා කළ දුර්වලතා හේතුවෙන් එය මුළුමනින්ම ඉවත් නොවන අතර මිතුරාගේ ප්‍රකාශය වැරදි වේ.

(ලකුණු 04)

(b) අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය

මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ විශ්වසනීයත්වය, මෙහෙයුම් වල ඵලදායිතාවය සහ කාර්යක්ෂමතාව සහ අදාළ නීති හා රෙගුලාසි වලට අනුකූල වීම යන ආයතනික අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම පිළිබඳව සාධාරණ සහතිකයක් ලබා දීම සඳහා පාලනය පිළිබඳ වගකියන පාර්ශවය, කළමනාකරණය සහ අනෙකුත් පිරිස් විසින් සැලසුම් කරන ලද, ක්‍රියාත්මක කරන ලද සහ පවත්වාගෙන යනු ලබන ක්‍රියාවලීන්ය.

(ලකුණු 03)

(c) “COSO”හි සඳහන් අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ සංරචක

- පාලන පරිසරය
- අවදානම් තක්සේරුව
- පාලන ක්‍රියාකාරකම්
- තොරතුරු හා සන්නිවේදන
- අධීක්ෂණය

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 25)

9 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(A)

පරිච්ඡේදය 05 - අවදානම් තක්සේරුව සහ විගණන ක්‍රියාවලිය

(a) අවධානය යොමු කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර

1. ආයෝජන
2. තොගය
3. ආදායම
4. ප්‍රසාද දීමනා
5. සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග කරන ගනුදෙනු
6. දේපොළ පිරියත හා උපකරණ
7. ශුද්ධ ලාභය

(ලකුණු 04)

(b) සේවයේ යෙදීමේ ලිපියේ සඳහන් නියමයන් සංශෝධනය කිරීමේදී සලකා බැලිය යුතු කොන්දේසි

1. විගණනයක විෂය පථය හා පරමාර්ථය කළමනාකරණය විසින් වරදවා වටහාගෙන ඇති බවට වන ඕනෑම ඇඟවීමක්.
2. විගණන කාර්යය වල යම් කිසි සංශෝධන හෝ විශේෂ කොන්දේසි
3. හිමිකාරිත්වයේ සැලකිය යුතු වෙනසක් වීම
4. ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණයේ මෑත වෙනසක් වීම.
5. ආයතනයේ ප්‍රමාණය හෝ ස්වභාවයෙහි සැලකිය යුතු වෙනසක් වීම.
6. නීති හෝ රෙගුලාසි වල වෙනසක් වීම
7. මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමේදී අනුගමනය කරන ලද මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුවේ වෙනසක් වීම.
8. වෙනත් වාර්තාකරණ අවශ්‍යතා වල වෙනසක් වීම.

(ලකුණු 03)

(c) විගණනයක් සැලසුම් කිරීමේ දී සහ ඉටු කිරීමේ දී විගණක විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය භාවිතා කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර

1. ප්‍රමාණාත්මක භාවය හා විගණන අවදානම
2. විගණන ක්‍රියා පටිපාටිවල ස්වභාවය, කාලය සහ ප්‍රමාණය
3. ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය විගණන සාක්ෂි ලබාගෙන තිබේද යන්න ඇගයීම
4. ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව නිගමන වලට එළඹීම
5. ආයතනයේ අදාළ මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී කළමනාකරණයේ විනිශ්චයන් ඇගයීම

(ලකුණු 03)

(d) සැලකිය යුතු අවදානම්

සැලකිය යුතු අවදානම් යනු විශේෂ විගණන සලකා බැලීම් අවශ්‍ය වන අවදානම් වේ. ඉහත විස්තර කර ඇති අවදානම් තක්සේරුකරණයේ කොටසක් ලෙස කිසියම් අවදානමක් සැලකිය යුතු අවදානම් දැයි විගණක විසින් තීරණය කරනු ලැබේ. පහත සඳහන් සාධක මඟින් අවදානමක් සැලකිය යුතු මට්ටමක තිබිය හැකි බව පෙන්වුම් කරයි.

- වංචා අවදානම.
- එය අසාමාන්‍ය ගනුදෙනුවක් වීම.
- එය සම්බන්ධිත පාර්ශවයක් සමඟ සිදුකළ සැලකිය යුතු ගනුදෙනුවක් වීම.
- ගනුදෙනුවේ සංකීර්ණත්වය.

ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ ප්‍රසාද දීමනාව තීරණය වන්නේ විකුණුම් සහ ලාභ මත පදනම් බැවින් මෙම විගණනයේ සැලකිය යුතු අවදානමක් වන ආදායම වැඩි කිරීමේ ප්‍රවණතාවක් පවතී.

(ලකුණු 04)

(e) විකුණුම් විගණනයේදී ඉටු කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි

1. පසුගිය වසරේ විකුණුම් සමග වර්තමාන වසරේ විකුණුම් විශ්ලේෂණය කිරීම.
2. අදාළ කාලපරිච්ඡේදය සඳහා විකුණුම් සම්බන්ධ ගනුදෙනු සිදු වී ඇත්දැයි පරීක්ෂා කිරීම.
3. සමාගම පෙර අංකිත කරන ලද ඉන්වොයිසි භාවිතා කරන්නේදැයි පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඉන්වොයිසි සාම්පලයක් පරීක්ෂා කිරීම.
4. අදාළ කාලපරිච්ඡේදයට පසු අවසාන කාලයේ සැලකිය යුතු ලෙස ආපසු එවුම් තිබේදැයි පරීක්ෂා කිරීම.

5. ගනුදෙනු හා සිදුවීම් නිවැරදි ගිණුම්කරණ කාලය තුළ වාර්තා වී ඇති බව තමවුරු කිරීමට වෙන් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය කිරීම.
6. අදාළ කාලපරිච්ඡේදය සඳහා විකුණුම් ආදායම් වලට අදාළ ගනුදෙනු සලකා බලා තිබේදැයි පරීක්ෂා කිරීම.
7. වාර්තාගත විකුණුම් ගනුදෙනු හා සිදුවීම් වලට අදාළ මුදල් හා වෙනත් දත්ත නිසි පරිදි සටහන් වී ඇත්දැයි පරීක්ෂා කිරීම.
8. විකුණුම් හඳුනා ගැනීමේ අදියර - අවදානම හා ප්‍රතිලාභ ගැනුම්කරු වෙත ලබා දී නිසි ලෙස ගිණුම්ගත කිරීමෙන් පසු ආදායම හඳුනාගෙන ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා බෙදා හැරීමේ පත්‍රිකා (delivery notes) පරීක්ෂාව.
9. සමාගම විසින් විකුණන ලද භාණ්ඩවල මිල ලැයිස්තුව පරීක්ෂා කිරීම.

(ලකුණු 04)

(B)

පරිච්ඡේදය 06 – විගණන සාක්ෂි

(a) අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ සැලකිය යුතු සැකයක් ඇති වියහැකි මූල්‍ය ඇගවීම්

1. ශුද්ධ වගකීම් හෝ ශුද්ධ ජංගම වගකීම් තත්ත්වය
2. අළුත් කිරීමේ හෝ ආපසු ගෙවීමේ අපේක්ෂාවක් නොමැතිව ස්ථාවර කාල වකවානු සඳහා ගනු ලැබූ ණය නිරවුල් කිරීමේ දින ආසන්න වීම
3. ණය හිමියන්ගේ මූල්‍ය ආධාර ඉවත් කර ගැනීමේ ඇගවීම්
4. සාණාත්මක මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහ (පසුගිය හෝ අනාගත)
5. අහිතකර මූලික මූල්‍ය අනුපාත
6. සැලකිය යුතු මෙහෙයුම් අලාභ හෝ මුදල් ප්‍රවාහ උත්පාදනය සඳහා භාවිතා කරන වත්කම් වල වටිනාකම සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීම
7. ලාභාංශ හිඟ හිටීම හෝ අත්හිටුවීම
8. නියමිත දිනට ණය හිමියන්ට ගෙවීමට නොහැකි වීම
9. ණය ගිවිසුම්වල කොන්දේසිවලට අනුකූල වීමට නොහැකි වීම
10. ණය පදනමින් සිදුකළ ගනුදෙනු මුදල් පදනමට මාරු කිරීම
11. අත්‍යවශ්‍ය නව නිෂ්පාදන සංවර්ධනය හෝ වෙනත් අත්‍යවශ්‍ය ආයෝජන සඳහා මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට නොහැකි වීම

(ලකුණු 03)

(b) අඛණ්ඩ පැවැත්මට බලපාන සිදුවීම් පිළිබඳ සමාලෝචන සිදු කිරීමේදී අදාළ වන ඉටු කළ යුතු විගණන ක්‍රියාපටිපාටි

1. කළමනාකරණය සමඟ මුදල් ප්‍රවාහය, ලාභය සහ වෙනත් අදාළ පුරෝකථනයන් විශ්ලේෂණය කිරීම සහ සාකච්ඡා කිරීම
2. ආයතනයේ ආසන්නතම අතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශන හෝ කළමනාකරණ ගිණුම් විශ්ලේෂණය කිරීම සහ සාකච්ඡා කිරීම
3. ණයකර සහ ණය ගිවිසුම් වල කොන්දේසි සමාලෝචනය කිරීම සහ ඒවා උල්ලංඝනය වී ඇත්දැයි සලකා බැලීම.
4. මූල්‍ය දුෂ්කරතා පිළිබඳව දැනුවත් වීම සඳහා කොටස් හිමියන්, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සහ වැදගත් කමිටුවල රැස්වීම්වල වාර්තා කියවීම

5. නඩු සහ හිමිකම් සම්බන්ධයෙන් ආයතනයේ නීතිඥයවරයාගෙන් විමසීම
6. සම්බන්ධිත සහ තෙවන පාර්ශවයන් සමඟ මූල්‍ය ආධාර සැපයීම හෝ පවත්වාගෙන යාම සඳහා විධිවිධානවල පැවැත්ම, නීත්‍යානුකූලභාවය සහ බලාත්මක කිරීමේ හැකියාව තහවුරු කිරීම
7. අතිරේක අරමුදල් සැපයීමට එවැනි පාර්ශවයන්ගේ මූල්‍ය හැකියාව තක්සේරු කිරීම
8. ඉටු නොවූ පාරිභෝගික ඇණවුම් සම්බන්ධයෙන් ආයතනයේ ස්ථාවරය සලකා බැලීම
9. අඛණ්ඩ ව්‍යාපාරයක් ලෙස පවත්වාගෙන යාමට ආයතනයට ඇති හැකියාවට බලපාන අයිතම සඳහා කාල සීමාව අවසන් වීමෙන් පසු සිදුවීම් සමාලෝචනය කිරීම
10. ණය ගැනීමේ පහසුකම්වල පැවැත්ම, කොන්දේසි සහ ප්‍රමාණවත් බව තහවුරු කිරීම
11. නියාමන ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳ වාර්තා ලබා ගැනීම සහ සමාලෝචනය කිරීම
12. සැලසුම් සහගතව වත්කම් විකිණීම සඳහා ආධාරකයේ ප්‍රමාණවත් බව තීරණය කිරීම

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 25)

C කොටසෙහි අවසානය.

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)